

יום שלישי, 13 בדצמבר 2022

לכבוד:

עידית גבע נוריאל, מפיקה ראשית, תאגיד השידור הישראלי
ברוך שי, מנהל חטיבת החדשות
גיתית אליצור רוזן, סמנכ"לית משאבי האנוש, תאגיד השידור הישראלי

תנאי העסקה הוגנים של עורכים ועורכות במחלקת החדשות

שלום.

אנו, כאיגוד העורכים - איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר), פונים אליכם בפניה זו שלהלן:

1. אנו משמשים איגוד מקצועי של מקצועות הפוסט, האנימציה וההדמיה ובין היתר עורכים ועורכות. לאחרונה נחשפנו להידרדרות בתנאי העסקה, השכר והיחס לשכירים ולעצמאים במחלקת החדשות, ומטרת מכתבנו זה הוא להסב את שימת ליבכם לצורך המידי שנוצר בתגמול ראוי והוגן של עורכי ועורכות החדשות.
2. מטרתנו כאיגוד היא אחת: שמירה על תנאי העסקה הוגנים ומכבדים לחברי האיגוד, שהם אנשי מקצוע מסורים מהשורה הראשונה, לטובת הפקת תוכן איכותי, מקצועי ובעל סטנדרטים בינלאומיים.
3. לפיכך חשוב לנו להתריע, כי כאיגוד מקצועי הגיעו אלינו פניות רבות שהעידו על כך שהמצב הנוכחי במחלקת החדשות של התאגיד מבחינת השכר, התגמול ותנאי העסקה אינו ראוי, לא הוגן ומייצר דה-מורליזציה.
4. עורכי ועורכות חטיבת החדשות הינם עובדים מסורים וחרוצים הנאמנים למערכת שנים רבות. הם זוכים לשבחים רבים על עבודתם וחדורים תחושת שליחות עמוקה.
5. יחד עם זאת, מיום הקמתו של התאגיד בשנת 2015, נקבעו מספר משרות של "עורך מתחיל", מספר משרות של "עורך מנוסה", ומספר משרות של "עורך בכיר". נוהלו מו"מ, ועל בסיסם בלבד, וללא קשר למציאות לניסיונם האמיתי ולכישוריהם, נקבעו דרגותיהם של העובדים, ושכרם כפועל יוצא. הפערים בין "עורך מתחיל" לבין "עורך בכיר" יכולים להגיע לפי 2 ואף יותר, ופערים אלה השתמרו במשך למעלה מ-7 שנים, בעוד שבמציאות ה"עורך המתחיל" כבר הפך להיות "עורך מנוסה", ולעתים גם היה עורך מנוסה מלכתחילה.
6. בתחילת הדרך, העורכים קיוו שבמהלך השנים, התנאים ישתפרו, ויושוו על פי וותק, ניסיון מקצועי וכישורים (כמו בין "עורך מתחיל" ל"עורך מנוסה") או לכל הפחות יקודמו בתפקידם (ל"עורך בכיר", שעורך מגוינים), ובמשכורותיהם. אך למרבה הפליאה והאכזבה, דבר משניהם לא קרה. בפועל נוצר קיפאון בשכרם של עורכי החדשות, ופערי שכר גדולים שאין להם כל הסבר הגיוני. ההסבר ההגיוני היחיד שאנו מוצאים, ומקווים שטעות בידינו, היא ליצור מצב, שימנע מהעובדים להתאגד יחד כדי להילחם על שכרם, וזו בעינינו אסטרטגיה שאינה לגיטימית ויכולה להוביל את העורכים להתאגד כיחידת מיקוח נפרדת מול התאגיד בנפרד מארגון העיתונאים.

7. **אופי עבודתם של עורכי החדשות** - יותר מכך, מרבית המשמרות המוצעות לעורכי החדשות מסתיימות בשעה 20:00, העורכים נדרשים לעבוד פעמים רבות בלילות, בשבתות ובחגים, להיות זמינים 24 שעות ביממה להקפצות, להישאר שעות נוספות בהתראות מיידיות, והכול כדי לעמוד בקצב המהיר של אירועים במדינת ישראל.
8. העורכים נמצאים בחזית שידורי החדשות ונדרשים למשמרות בכל ימי השבוע וכל שעות היממה. זו הסיבה שעורכי החדשות הוגדרו כ"עובדים מבצעיים" ברשות השידור דאז, ותוגמלו עבור אופי העבודה השוחק בדרכים שונות. ואילו בתאגיד אין כל תגמול, ואף יותר מכך, משמרות כמו שחר, ערב ולילה מתוגמלות באופן המצומצם ביותר, שלא מאפשר צמיחה והתפתחות. עובדים נקראים להתייצב לחלקי משמרות בלי תגמול ראוי, הם אינם מתוגמלים על היותם במשמרת כוננות, שדורשת מהם זמינות מלאה, ואין כל הסדרי הסעה ראויים לדרישות אלה.
9. **השכר הנמוך שהתקבע במו"מ שהתקיים בין העובדים לבין המנהלים לפני שבע שנים בצירוף מדיניות תגמול, שנעשית ביד קמוצה ביותר, גורמת לשחיקה גבוהה, ואף גרוע מכך למניעה מלהתפרנס בכבוד מעבודה אינטנסיבית ותובענית.** מניעה זו אינה לגיטימית בעינינו כלל וכלל, במיוחד בשעה שהיא חלה ביתר שאת על אימהות ואבות, שאינם יכולים לאפשר לעצמם לעבוד בשעות מאוחרות בכל ערב, ונאלצו להוריד באחוזי המשרה ובמשכורותיהן, כפועל יוצא.
10. ידוע לנו כי במחלקות קטנות יותר ותפקידים אחרים, התאגיד העלה את המשכורות באחוזים משמעותיים, והתנהלות מפלה בין המחלקות גם היא אינה לגיטימית, משום שאם התאגיד זיהה צורך לעדכן שכר במחלקה אחת, הצורך קיים גם במחלקות אחרות.
11. גם תקוות להשלים את משכורתיהם באמצעות עבודות אחרות נגוזו, כאשר מידי תקופה הנכם מוציאים "מזכר" מטעמכם, שאוסר לעבוד כעורכים בחברות חדשות אחרות. מניעה זו אינה מידתית משום שלתאגיד אין כל אינטרס לגיטימי, שעליו צריך להגן, באמצעי זה. גם אם נאמר שהתאגיד מבקש להגן על סודיות ותחרות עם גופי חדשות אחרים. **ניתן להשתמש באמצעי של שמירה על סודיות ואין הצדקה להרחיק לכת לפגיעה בחופש העיסוק.** אם נוסיף לכך את השכר הנמוך, את האילוצים להפחית את אחוזי המשרה, את היעדר התגמולים אל מול הציפייה "לעבוד לטובת המערכת", את העובדה כי עורך חדשות הוא בעל מומחיות שונה מעורך סרטי קולנוע או תדמית, הרי שהתאגיד מונע מאותם עורכים פרנסה במקצוע בו התמחו.
12. בנוסף, עבודה בגוף חדשות אחר מפרה את כל המערכות, היא מאפשרת לעורך להתנסות בשיטות עבודה נוספות ותהליכים חדשים ומגדילה את המקצועיות והיכולות של העורך.
13. למיטב ידיעתנו גם מעורכים אחרים, שאינם עורכי החדשות, התאגיד דורש להימנע מעריכה בגופים אחרים, וזאת גם הם אם עובדים במשרות חלקיות ו/או ששכרם נמוך. מניעה זו אינה חוקית בעינינו ואף אינה חוקתית. אין זה משנה לצורך העניין אם התאגיד מבקש לאשר מראש כל עבודה נוספת, משום שלאור הפערים ביחסי הכוחות בין התאגיד ומנהליו לבין העורכים, העורכים לעתים מוותרים על הבקשה מראש.

14. כמו כן, למיטב הבנתנו, ומקבלת מידע מתוך השטח, אנשי התוכן וההפקה מתחלפים בתאגיד באופן תדיר, והעורכים והעורכות, למרות שתפקידם במערכת מוגדר מאוד, מוצאים את עצמם פעמים רבות מבצעים גם תפקידים של אנשי הפקה ותוכן. במקביל הם גם עסוקים חלק מהזמן, כולל זמנם מחוץ לשעות העבודה, בהכשרתם של עובדי ההפקה והתוכן. מן הראוי למצוא גם לכך פתרון תגמול ראוי, שכן לא ייתכן לדרוש מעובד להתאמץ מעבר לתפקידו עבור המערכת מבלי שיקבל הערכה והוקרה בתגמול ראוי.

15. **ריענון תכנים ועבודה** - התאגיד גדול ועוסק ביצירות נוספות. חלק מאנשי ונשות הפוסט מעוניינים להתנסות בביטוי יצירתי אחר ויש להם יכולות משמעותיות. מומלץ לאפשר להם להתנסות במחלקות אחרות כדי להפרות את היצירה בכל הארגון, למנוע שחיקה ולחשוף כישרונות חדשים.

16. אלו המלצותינו:

- a. **ביטול איסור העבודה בגוף שידור אחר או בהפקות אחרות** או ייעול והאצת תהליך קבלת אישור עבודה נוספת.
- b. **הענקת תוספות שכר שישקפו את המציאות** ויצירת מצב שבו עורכים בעלי אותו ותק וניסיון מקצועי מקבלים שכר שווה וראוי ולבנות תוכנית בונוסים ועדכוני שכר שקופה, הגיונית, שחלקה תלוי בוותק וחלקה תלוי בביצועים.
- c. **הגדרת עורכי החדשות כ"עובדים מבצעיים"** עם תגמולים מאוזנים וראויים על פעולות ועבודה שחורגות מהמסגרת, ואם יש צורך, גם להמציא הגדרה זו מחדש, ולאמץ את דרכה של רשות השידור, שהיה בה הגיון ברור, הוגן והגון.
- d. **לנסח בהתאם, מדיניות ברורה של כוונות בתשלום לשכירים ועצמאים**, הסעות שימנעו מהם להירדם על הכביש ואספקה של ארוחות מזינות.
- e. **בניית מדרג שכר ברור לעורכים חדשים עם אופק להתפתחות מקצועית כלכלית.**
- f. **בניית תוכנית התנסות** במחלקות אחרות בתאגיד ועידוד העובדים להציג פרויקטים יצירתיים שנמצאים בתחומי העשייה של התאגיד.

בברכה
נגה בריינס, מנכ"ל
איגוד העורכים – איגוד מקצועות הפוסט בישראל
(ע"ר)

העתק:

גולן יוכפז, מנכ"ל תאגיד השידור הישראלי
גיל עומר, יו"ר תאגיד השידור הישראלי
שלומי אורון, מנהל מחלקת וידאו, תאגיד השידור הישראלי
ארגון העיתונאים